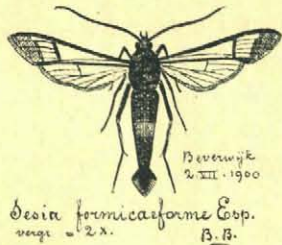


tanden voorzien zijn. Wordt nu dat achterlijf beurte- lings wat ingetrokken en uitgezet, dan zullen bij de laatste beweging de tandjes in het spinsel van de cocon haken, waardoor het popje een weinig naar voren komt, om eindelijk in den stand te geraken, zooals op de teekening is voorgesteld. Na het uitkomen zijn de scheeden, waarin de sprieten, de pooten en de vleugels hebben gezeten, los van het overige deel der pophuid, of eigenlijk waren ze dat tevoren reeds. De *Sesia's* hebben dus vrije en geen mummiepoppen.

En nu bij de teekening nog een korte beschrijving



van het vlindertje, dat er al zeer weinig vlinder- achtig uitziet, en op het eerste gezicht meer van een wesp heeft. Dit effect wordt vooral verkregen door de eigenaardige vleugels, die zoo goed als geheel onbeschubd zijn, en waarnaar de *Sesiidae* ook wel glasvleugeligen heeten. Langs den voorrand zitten echter nog schubben, zoodat de aanspraak om tot de schubvleugeligen te worden gerekend, in dit opzicht niet geheel ongegrond is. Aan hun uiteinde vertoonen de voorvleugels een heldere roode

vlek, van dezelfde kleur als een breede band over 't midden van 't achterlijf.

Dit laatste eindigt in een zwarte kwast, die nog twee gele strepen vertoont. Het beste vlinderken- merk vinden we aan den kop, n.l. de roltong, die uitsluitend bij vlinders wordt aangetroffen, en bij deze *Sesia* zeer goed ontwikkeld is.

Wat nu het ontstaan der gal betreft, zeide ik reeds, dat de bladwesp-larve van *Cryptocampus medullarius* Hart. als de veroorzaker er van wordt opgegeven. Het zou ook echter mogelijk kunnen zijn, dat de *Sesia*-rups door hare vreterij deze ab- normaliteiten doet ontstaan. Toch schijnt mij deze veronderstelling niet zeer aannemelijk, en wel om de volgende redenen: 1. *S. Formicaeforme* komt lang niet altijd uit een gal voort; de heer Ceton ver- kreeg o.a. een exemplaar uit een wilgentakje, dat hij te Diemerbrug vond, waar echter in den heelen omtrek deze gal niet was te vinden; 2. ik opende verscheidene gallen, waarin geen spoor van rupsen- vreterij was te ontdekken; weliswaar vond ik ook geen „kjökkenmöddinger” van bastaardrupsen, maar dat bewijst toch ook niets voor de *Sesia*. Wellicht dat nauwkeurige observatie eenmaal in deze zaak licht zal geven. zie Bl. 211.

Wat dan in dezen de waarheid moge zijn, men zal het, hoop ik, met mij eens zijn, dat een loflied op den wilg een welverdiende hulde is aan den meest „neder”landschen boom van Nederland.

B. Boon.



Om Nieuwtjes naar Zuid-Limburg.

W e zouden dan gaan botaniseeren in de buurt van Valkenburg, de Heer Rieter en mijn persoon. We verlieten Venlo en kwamen tegen het etensuur ter plaatse, waar we, na ons versterkt te hebben voor den klimtocht, dezen aan- vaarden. Na Oud-Valkenburg te hebben gepasseerd sloegen we rechts af en bevonden ons weldra aan den voet van den Keutenberg, waar al heel spoedig het oog viel op *Orchis militaris* L., die natuurlijk werd ingerekend. Andere orchideeën zagen we niet, wel *Actaea spicata* L., *Aquilegia vulgaris* L. met witte bloemen, *Mercurialis perennis* L., *Leonurus Cardiacus* L., massa's *Primula elatior* Jacq. en offi- cinalis, Jacq., zoomede groote hoeveelheden *Saxi- fraga granulata* L. en *Colchicum autumnale* L. in vrucht om de voornaamste te noemen. De vangst was dus schraal, maar 't zou de paar volgende dagen wel beter worden. Des avonds werd door den Heer Richter de aandacht er op gevestigd, dat tijdelijk

in de plaats moest vertoeven de Heer E. A. Rovers, die als diletant zich ook veel met de plantenwereld bemoeit en zooals ons later bleek, de zaak al goed had bestudeerd. Op goed geluk begaven we ons naar 't Hotel de L'Empereur, waar we dezen Heer aan- troffen, die ons dadelijk binnen noodigde. 't Behoefte nauwelijks gezegd, dat we in een oogenblik de prach- tige Orchideeën ruikers, die op de tafel stonden, voor ons hadden en daarin juist vonden wat we alzo wenschten te zien. Merkwaardig waren hierbij de groote hoeveelheden Albino's. Alle deze waren door de aanwezige dames bijeengebracht, die niet weinig genoeg hadden over onze opgetogenheid met al dat fraai's. 't Was een prettig en leer- zaam uurtje.

Onmiddellijk werden plannen beraamd en tochtjes georganiseerd voor beide volgende dagen. De Heer Rovers zoude onze leidsman zijn, maar stelde voor te trachten ons zekeren von Müsch toe te voegen,

omdat deze oude Heer ook reeds veel gezocht en gevonden had. 't Was elf uur ruim, toen we voor zijn woning stonden en weldra werden we door den man, die reeds te bed lag, en in zijn h. . . .tje was, opengedaan en kregen de toezegging van den volgenden morgen 7 uur slagvaardig te zullen zijn. Uit het rijtuig, dat ons naar het verste punt zoude brengen, ons welwillend door den Heer Rovers aangeboden, zien we in een hollen weg naar Schuiler en den Geloenderberg veel *Cynoglossum officinale* en *Digitalis purpurea* L. Op het plateau zien we in het bouwland veel *Ranunculus Philonotis* Ehrh. en *arvensis* L. In het bosch Paris, *Sanicula*, *Luzula maxima* DC., *Carex sylvatica* Huds. en *Orchis fusca*. Verder langs de helling van den berg *Ophrys muscifera* (weinig) *Orchis fusca* Sacq., een paar varieteiten, dito *militaris* L. in groote hoeveelheden en pracht-exemplaren.

Behalve meer algemeene nog *Carpinus Betulus* L. en *Ligustrum vulgare* L., *Lathyrus sylvestris* L., *Potentilla Fragariastrum* Ehrh., *Neottia Nidus avis*, Rich, enz.

Merkwaardig was op den berg ook veel *Juniperus communis* L., die anders meer aan heidestrecken gebonden is. Ook *Berberis* was er volop en waar-schijnlijk *Cirsium acaule* All. Daar de plant nog onvolledig was kon het niet worden uitgemaakt. Bij een boerenhuis, daar onder aan den berg, vertelde ons de bewoonster, dat bij haar woning ook een merkwaardig ding groeide, dat de vrouw met den naam van „vischke“ bestempelde. Een vischke als plant was ons wel wat kras. Het oudje zeide, er waren er geen meer, de baas had ze er onder gebouwd. Maar daar komt de eigenaar, en gelukkig heeft hij nog een paar wortels van het vischke in het bouwland gepoot. Zoowaar een paar stokjes stonden er bij, hij had ze dus wel in eere gehouden. Met zijn goedvinden werd er een uitgehaald, goed bezien, nagedacht en gegeven de beschrijving der plant kwamen we tot de slotsom dat het moest zijn: *Cynanchum Vincetoxicum*. R. Brn. Het volgende bewaarheid, dat onze onderstelling goed was. ^{z. 16 Blz 172}

In waarheid heeft de rijpe vrucht, die nog niet open is, wel zoowat den vorm van een vischje en had de vrouw de plant een goede landelijke benaming gegeven. Men spreekt er ook van de vlieg, de bij, enz. Vraag het maar eens aan Von Musch, die kent ze allemaal, maar ge moet ze hem zoowat beschrijven.

In den namiddag van dien dag zagen we enorme hoeveelheden *Allium ursinum* L., de zeer zeldzame *Stellaria nemorum* L., *Viscum album* L., *Corydalis lutea* DC. *Aconitum Lycoctonum* L., enz. enz.

Aan de oevers der Geul, wat verscholen, stond ze daar, die prachtige *Stellaria*, die de Heer Rovers er ontdekt had. Ze is licht te verwarren

met *Malachium*, zoo op het eerste gezicht. En dan die *Corydalis lutea*, ze bedekt geheele plekken van de bemuurde oevers der Geul bij en in Valkenburg.

Den volgenden morgen trok het drietal al vroeg het Rotspark in en begaf zich over het Plateau daarachter naar het Geböschke bij het Huis Ter Geul. Onder het kreupelhout op de Rots stond veel een Geum, niet te bepalen, als zijnde nog niet in bloei. Een der bekenden was het niet. Bij den uitzichttoren op het plateau en daar overal was veel *Lathyrus Aphaca* L. en *Digitalis* te vinden, ook *Malva Alcea* L. Onderweg zien we nog, echter zeldzaam, *Astragalus Glycyphyllos* L. en begeven ons dan naar het Geböschke.

Dat is een paradijsje. Je ontmoet er *Milium effusum* L., *Melica uniflorum* Brtz, *Luzula maxima* DC. en *pilosa*, *Carex sylvatica*, *Asperula oderata* L., *Sanicula Europaea* L., *Senecio Fuchsii* Gmel., *Paris quadrifolia* L. en niet te vergeten prachtige *Neottia Nidus-avis*. Rich. Maar de laatste zijn er met een lantaarntje te zoeken. Ten slotte, lezer of lezeres, was het doel onzer reis: *Corydalis ochroleuca*. Koch. Een nieuwe dus. Onze medetochtgenooten, Rovers en Von Musch hadden ze ontdekt en brachten ons op de plekjes ter overtuiging. 't Was volmaakt in orde en we hebben er een enkele medegenomen.

Hoogst waarschijnlijk hebben we hier met een tuinvluchteling te doen. Wild komt de plant voor bij Triest, in Istrië, Zuid-Tyrol, enz. Ze is volgens Koch synoniem met *Fumaria capnoides* Scop., die in tuinen gekweekt wordt, evenwel zeldzaam.

Toen we thuis waren, kwam v. M. nog met een bijzonder mooie *Platanthera montana* Bch. en een paar *Orchis mascula* L. aandragen, alles natuurlijk hoogst welkom.

Het verkenningstochtje, alhoewel kort, leverde nog al wat op, maar 't had meer kunnen zijn. Na mijne thuiskomst werd mij nog bericht, dat later waren gevonden *Herminium monorchis*, R. Brn., *Muscari comosum* Mill. (nieuw) en een grootbloemige *Geranium*, die mij bleek te zijn *Geranium nodosum* L., ook nieuw, terwijl ik ook onder de oogen kreeg één exemplaar van *Muscari tenuiflorum* Tansch, waarvan een afbeelding in een vorige aflevering verschenen is. Ook alweër nieuw. Ten slotte ontdekte nog de Heer v. Musch *Cephalanthera pallens*, Rich. waarvan twee exemplaren mij door de goede zorgen van den Heer Rovers werden toegezonden.

Men ziet, voortdurend worden nog voor ons land nieuwe planten ontdekt.

Moge het zoo voort gaan, maar laat men steeds in gedachte houden, vooral het zeldzame te ontzien, en niet totaal uit te roeien. Bescherm de inlandsche Flora.

H. J. KOK ANKERSMIT.

Apeldoorn, 30 Juni 1900.